

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 2/23

Λουξεμβούργο, 12 Ιανουαρίου 2023

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-702/20 | DOBELES HES και C-17/21 | GM

Η θέσπιση κρατικής ενίσχυσης δεν μπορεί να προκύψει από δικαστική απόφαση

Στις 5 Μαΐου 2005 η Λεττονία θέσπισε νόμο (που ίσχυσε από τις 8 Ιουνίου 2005 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014) για τη μεταβολή της εφαρμοστέας διαδικασίας όσον αφορά την πώληση, εκ μέρους των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, του πλεονάσματος της παραγωγής τους σε αυξημένη τιμή. Ο νόμος αυτός όριζε ειδικότερα ότι οι προϊσχύοντες όροι, οι οποίοι ήταν κατά βάση ευνοϊκότεροι όσον αφορά το ύψος της αυξημένης τιμής πώλησης, θα εξακολουθούσαν να ισχύουν για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που είχαν ήδη αρχίσει τη δραστηριότητά τους κατά την ημερομηνία αυτή. Η DOBELES HES SIA και η GM SIA είναι δύο λεττονικές επιχειρήσεις οι οποίες εκμεταλλεύονται υδροηλεκτρικούς σταθμούς που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Μετά την έναρξη ισχύος του ανωτέρω νόμου, η λεττονική ρυθμιστική αρχή η οποία είχε την εξουσία να καθορίζει τη μέση τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας τον ερμήνευσε υπό την έννοια ότι συνεπάγεται πάγωμα, έναντι των εν λόγω παραγωγών, της μέσης τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας όπως αυτή ίσχυε στις 7 Ιουνίου 2005. Ως εκ τούτου, έπαυσε να επικαιροποιεί την τιμή αυτή.

Οι ενάγουσες επιχειρήσεις ζήτησαν από τη ρυθμιστική αρχή να τους καταβάλει «αποζημίωση» για τις ζημιές που υπέστησαν λόγω του παγώματος της τιμής. Η ρυθμιστική αρχή αρνήθηκε μεν να καταβάλει τα ζητηθέντα ποσά, αλλά τα λεττονικά διοικητικά δικαστήρια δέχθηκαν εν μέρει την αγωγή.

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Λεττονίας, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε αναίρεση, ζήτησε από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 107, παράγραφος 1, και το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, τον κανονισμό για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ¹ (κρατικές ενισχύσεις χαμηλού ποσού οι οποίες δεν κοινοποιούνται στην Επιτροπή) και τον κανονισμό περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 ΣΛΕΕ ².

Το Δικαστήριο κρίνει κατ' αρχάς ότι δύο διαζευκτικά κριτήρια καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό των «κρατικών πόρων» των οποίων η χρήση απαιτείται προκειμένου να γίνει δεκτή η ύπαρξη «κρατικής ενίσχυσης» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ: πρόκειται είτε για κεφάλαια που προέρχονται από φόρους ή από άλλες υποχρεωτικές επιβαρύνσεις δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας και των οποίων η διαχείριση και η κατανομή διέπονται από τη νομοθεσία αυτή είτε για ποσά που παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο.

Το Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι η ημερομηνία πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ 2013, L 352, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9).

στη Λεττονία δεν έχει σημασία ως προς την εκτίμηση του ζητήματος αν πρέπει να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση το πλεονέκτημα που συνίσταται στην αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας σε αυξημένη τιμή. **Ειδικότερα, η προηγούμενη πλήρης απελευθέρωση της σχετικής αγοράς δεν αποτελεί προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό ενός μέτρου ως «κρατικής ενίσχυσης».**

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι οι κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες αποτελούν μέτρα της δημόσιας αρχής υπέρ ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων προϊόντων, διαφέρουν θεμελιωδώς κατά τη νομική φύση από τις αποζημιώσεις τις οποίες οι εθνικές αρχές υποχρεώνονται, ενδεχομένως, να καταβάλουν σε ιδιώτες προς αποκατάσταση ζημίας που τους προξένησαν. Συνεπώς, οι εν λόγω αποζημιώσεις δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, είναι αδιάφορο, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό ορισμένων ποσών ως «κρατικών ενισχύσεων», αν η σχετική καταψηφιστική αγωγή θεωρείται δυνάμει του εθνικού δικαίου ως «αγωγή για την αποκατάσταση της ζημίας» ή ως «αγωγή αποζημίωσης».

Περαιτέρω, στην περίπτωση που εθνική ρύθμιση έχει θεσπίσει «κρατική ενίσχυση», η καταβολή ποσού το οποίο διεκδικήθηκε δικαστικώς κατ' εφαρμογήν της εν λόγω ρύθμισης αποτελεί επίσης κρατική ενίσχυση.

Απαντώντας σε επιχειρήματα της Επιτροπής, **το Δικαστήριο αποφαινεται ότι αυτή καθ' εαυτήν η θέσπιση κρατικής ενίσχυσης δεν μπορεί να προκύψει από δικαστική απόφαση. Ειδικότερα, η θέσπιση κρατικής ενίσχυσης προϋποθέτει εκτίμηση σκοπιμότητας ξένη προς τα καθήκοντα του δικαστή.**

Εν συνεχεία, όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του κανόνων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το αν οι ενισχύσεις είναι ήσσονος σημασίας πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα του συνολικού ποσού που προκύπτει από το άθροισμα των ποσών που οι ενάγουσες είτε έχουν εισπράξει είτε διεκδικούν ακόμη όσον αφορά την περίοδο αναφοράς, αν υποτεθεί ότι πρόκειται για κρατικές ενισχύσεις.

Τέλος, όταν εθνικό δικαστήριο επιλαμβάνεται αιτήματος για την καταβολή παράνομης ενίσχυσης, ήτοι ενίσχυσης που δεν έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ενώ δεν αποτελεί ενίσχυση ήσσονος σημασίας, οφείλει να απορρίψει το αίτημα αυτό. Εντούτοις, μπορεί να δεχθεί αγωγικό αίτημα με το οποίο ζητείται η καταβολή ποσού που αντιστοιχεί σε νέα ενίσχυση μη κοινοποιηθείσα στην Επιτροπή υπό την επιφύλαξη της προηγούμενης προσήκουσας κοινοποίησης της ενίσχυσης στο θεσμικό αυτό όργανο, εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών, και της συγκατάθεσης ή της λογιζόμενης συγκατάθεσής του ως προς την ενίσχυση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Μείνετε συνδεδεμένοι!

